

Paulo Coelho

„Hledáte-li jiné obzory, všimněte so lidí kolem sebe, ale nikdy se nesnažte jednat přesně podle nich, protože cesty života jsou velice rozdílné a pestré.“

(Fejeton – Odras cizího světa)

Vážené posluchačky,
vážení posluchači,

rok se s rokem sešel a máme tu nabídku programu přednášek na další akademický rok a bude opět z čeho vybírat. Centrum dalšího vzdělávání pro Vás připravilo podrobné informace o studiu v rubrice Aktuality z naší U3V. Snad i podmínky ke studiu vzhledem k rekonstrukci budovy budou příznivější. Však si pamatujeme i horší časy a paměť si každým rokem právě v březnu připomínáme akcí „Národní trénování paměti“ nejen u nás, ale i na Slovensku. Příspěvky našich posluchačů jsou většinou také vzpomínkové, především z dětství. Vždyť vyprávění o našem dětství je pro naše vnuky dávná historie, jako bylo vyprávění našich babiček a dědečků pro nás. Nejen přednášky, ale i kulturní akce, jako jsou výstavy, lákají posluchače ke zhlédnutí, a když si pospíšíte, ještě jednu pěknou výstavu stihnete. Na závěr si v zábavném koutku opět zaměstnáme mozkové závity.

Přeji Vám hezké dny bez zbytečných starostí a těším se na Vaše příspěvku do dalšího čísla

Vaše *Aneta Brdová*

Obsah

✦ Aktuality z naší U3V	2
✦ Celoživotní vzdělávání dospělých – dobrovolnický projekt aGAIN	5
✦ Příspěvky našich posluchačů	7
✦ Zábavný koutek	14

Aktuality z naší U3V

Vážené posluchačky, vážení posluchači U3V,

nejen pro Vás, ale i pro nové zájemce o studium Univerzity třetího věku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, jsme připravili pro příští akademický rok 2018/2019 celkem 60 nových vzdělávacích programů – kurzů, seminářů a cvičení.

Velká řada je úplných novinek, některé kurzy se vzhledem k mimořádnému zájmu z Vaší strany budou opakovat – např. kurz Vítejte v první republice! Z novinek bych ráda doporučila velmi zajímavé kurzy – Významné události světových dějin, Hudební Praha v proměnách staletí I. a II., Země bez víry? Kapitoly z náboženských dějin českých zemí od přijetí křesťanství do pobělohorské rekatolizace, Cesta kolem antického světa s Pausániem, Dojít co nejdál, Egyptská archeologie a české výzkumy v Egyptě, Praha a baltské národy, Rodinné podnikání v českých zemích, Za bohy antického světa nebo semináře – Zajímavosti v psychologii pro pokročilé, Jsem senior, a co má být či Charakteristiky známých osobností.

Věnujte, prosím, velkou pozornost všem materiálům, které dostanete, ať už je to Katalog akcí, rozvrh hodin a zejména Pravidla pro studium U3V na FF UK. Předejdete tak různým nedorozuměním nebo zklamáním, kdy jste měli o kurzu jiné – vlastní představy. Když Vám nebude cokoli jasné, kontaktujte pracovníky Centra dalšího vzdělávání, rádi poradíme nejen s výběrem kurzu, ale i se sestavením Vašeho studijního plánu.

Katalog vzdělávacích akcí bude k dispozici od 6. 4. 2018 do 30. 4. 2018:

- v tištěné podobě k vyzvednutí v úředních hodinách v CDV (možno i v pátek na hlavní budově FF, přestože úřední hodiny nejsou, rádi vyhovíme)
- současně bude uveřejněn i na našich webových stránkách: www.cdv.ff.cuni.cz
- součástí „balíčku“ bude i přihláška, Pravidla pro studium a rozvrh hodin

Pro letošní rok jsme pro Vás připravili **jednoduchý manuál** – přehled nejdůležitějších kroků a pokynů, jak jednoduše a snadno projít „přijímacím řízením“, správně podat přihlášku a pak už se jen těšit na studium.

Přijímání přihlášek: od 2. 5. 2018

- **elektronicky – výhradně na adresu: Anna.Novotna@ff.cuni.cz**

(Ize podávat již od 00:00:01 hod.)

- **osobně** – od středy 2. 5. 2018 (mimořádné úřední hodiny) *od 9:00 do 17:00 h.*
- místo předání přihlášky: **pouze v sídle CDV, Jindřišská 27, Praha 1, 5. patro**
- **Osobně v další dny** – do 31. 5. 2018 v úředních hodinách:

Pondělí – zavřeno

Úterý – 09:00 – 12:00 h.

Středa – 14:00 – 17:30 h.

Čtvrtek – 14:00 – 16:00 h.

Pátek – výuka na FF UK

Přijetí posluchače a úhrada poplatku:

- rozhodnutí o přijetí ke studiu bude rozesláno spolu s pozvánkou k zápisu během srpna 2018
- platba je stanovena poplatkem za 1 program, a to ve výši Kč 600,- za semestr, resp. Kč 800,- za semestr v případě kurzu „Kondiční cvičení pro seniory“
- **platbu uhradte až po obdržení vyrozumění o přijetí ke studiu!**

Pravidla pro studium U3V:

- podmínkou pro zapsání do studia je **maturita** + dosažení důchodového věku (55+ let)
- každý kurz má 9 přednášek (9 termínů, tj. 18 vyučovacích hodin)
- kurzy nabízíme:
- **jednosemestrální** – bez ukončení, bez Osvědčení, probíhají v jednom akademickém roce, vždy pouze 1 semestr
- **vicesemestrální** – probíhají v jednom akademickém roce, zimní i letní semestr, je nutné se zapsat do obou semestrů, ukončeny testem nebo závěrečnou písemnou prací, Osvědčení o absolvování, účast v Karolinu
- **vicesemestrální/víceleté** – 1. ročník/jeden semestr v aktuálním akademickém roce, 2. ročník/druhý semestr v roce následujícím, do každého ročníku se zapisujete zvlášť. Pro postup do 2. ročníku musí být splněny předepsané podmínky (min. 50% účast na přednáškách, vždy uvedeno v anotaci kurzu). Osvědčení o absolvování, účast v Karolinu. Bez absolvování 1. ročníku se nelze zapsat do 2. ročníku.
- **semináře** – většinou pouze v 1 semestru, pro přihlášení je třeba splňovat předepsané podmínky – viz anotace semináře v Katalogu vzdělávacích programů

Kontakt:

- **studijní referentka pro agendu U3V: Anna Novotná**
- Anna.Novotna@ff.cuni.cz, tel.: 221 619 811
- Webové stránky: www.cdv.ff.cuni.cz
- **Sídlo CDV: Jindřišská 27, 5. patro, Praha 1**
úřední hodiny: kromě období od 1. 7. 2018 do 31. 8. 2018 (letní provoz)
Pondělí: zavřeno
Úterý: 09:00 – 12:00 h.
Středa: 14:00 – 17:30 h.
Čtvrtek: 14:00 – 16:00 h.
Pátek: výuka na FF UK (nám. J. Palacha 2, Praha 1)

Organizace studia:

- výuka se uskutečňuje dle Rozvrhu výuky U3V pro akademický rok 2018/2019 (termíny a čas výuky, učebny).
- rozvrh obdrží všichni zájemci o studium spolu s Katalogem vzdělávacích akcí U3V na FF UK a přihláškou **od 6. 4. 2018**. K zahájení studia již nebudete vyzváni, řiďte se, prosím, platným rozvrhem výuky.
- všechny materiály jsou ke stažení na www.cdv.ff.cuni.cz – záložka **Informace pro zájemce**.
- informace o případných změnách ve výuce (změna tématu přednášky nebo lektora) jsou uváděny na výše uvedených webových stránkách – záložka **Informace pro posluchače**. Zde najdete i informace k seminárním resp. závěrečným pracím (titulní stránka závěrečné práce – ke stažení).
- aktuální informace ke studiu najdete také na nástěnkách – hlavní budova FF, přízemí, před kanceláří č. 33, sídlo CDV, Jindřišská 27, 5. patro, Praha 1.
- studijní materiály z kurzů (např. prezentace apod.) jsou automaticky rozesílány posluchačům – platí za předpokladu, že přednášející tyto materiály poskytne (není pravidlem). Doporučujeme zřídit si k tomu účelu mailovou adresu.
- Pořizování audio a video záznamu na přednáškách je možné **pouze s výslovným souhlasem lektora**, v opačném případě se jedná o porušení autorského zákona.

Zápis:

K zápisu je nutné předložit:

- doklad o nejvyšším dosaženém vzdělání - originál k nahlédnutí (pouze ti posluchači, kteří nemají potvrzení v indexu – **razítko Doklad o vzdělání ověřen**), absolventi střední školy – maturitní vysvědčení, absolventi vysoké školy – diplom nebo občanský průkaz, pokud mají titul uveden
- doklad o zaplacení poplatku (výpis z účtu, útržek složenky, příjmový pokladní doklad při placení v pokladně FF UK)
- výkaz o studiu – index (posluchači, kteří pokračují ve studiu)
- 1 fotografii - platí pro nově přijaté posluchače, kterým bude teprve „Výkaz o studiu v celoživotním vzdělávání“ (index) vystaven
- Zápis je možné provést i v zastoupení a to na základě **neověřené plné moci**.

Posluchači jsou povinni zapsat se do studia nejpozději do 27. 9. 2018. Bez řádného zápisu není možné účastnit se přednášek a seminářů.

Index je úředním dokladem, který vystavuje CDV, není dovoleno do něj cokoli vpisovat ani opravovat. Index opravňuje posluchače k účasti na zapsaných přednáškách a seminářích, využívání studovny pro seniory (internet, elektronická pošta) a na akcích Klubu posluchačů a absolventů U3V na FF UK). **Index je nepřenosný** (nelze ho zapůjčovat jiným osobám).

Zakončení studia:

- Podmínkou absolvování programu U3V je splnění stanovených podmínek pro jeho úspěšné ukončení, přičemž jednou z podmínek úspěšného ukončení je prezenční účast na výuce zpravidla v rozsahu minimálně 50 %.
- Posluchači, kteří splní požadované podmínky (vypracování a odevzdání závěrečné písemné práce v rozsahu 10 stran textu, resp. úspěšné složení testu), získají Osvědčení o absolvování programu celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku. Forma zakončení je uvedena v anotaci u každého kurzu (viz Katalog vzdělávacích programů U3V na FF UK pro akademický rok 2018/2019) a na individuálním rozvrhu výuky daného kurzu (obdrží každý posluchač na první přednášce). Vše je **dobrovolné**. Úspěšní absolventi se účastní slavnostního zakončení studia v Karolinu. Každý absolvent obdrží osobní pozvánku. Akce se koná zpravidla první týden v červnu (přesný termín určuje rektorát UK).

*Ing. Ilona Kellerová
vedoucí CDV FF UK*

Moja hlava deravá

To, že nám pamäť funguje, mnohí z nás brali roky rokúce ako samozrejmosť. Znepokojenie začali pociťovať viacerí z nás až vtedy, keď sa nám množili prípady zabúdania a scenáre nezmyselných obáv ...

Častejším zabúdaním som zistila, že sa nielen veľa nachodím, ale aj sa veľa nahľadám. Najviac sa však stáva, že svojvoľne si tým spúšťam „na plný plyn“ svoj vlastnoručne vyrobený súkromný stres.

Určite to poznáte. Odídete z domu, stojíte na MHD zastávke a náhle si neviete spomenúť, či ste zamkli dvere, alebo či ste vypli žehličku, resp. elektrický šporák. Občas sa mi stáva, že si hneď nespomeniem, kde čo položím. Dvakrát musím do špajze, aby som zistila, čo z nej potrebujem.. Niekedy ťažko pri konverzácii zhľadávam v pamäti akurát to primerané „jediné slovo“. Naopak utešuje ma, že hoci aj o polnoci vysypem z rukáva číslo svojho mobilu, či definíciu napr. „Pytagorovej vety“. PIN mobilu a platobnej karty si nepletiem a navyše nepoužívam „našepkávača“ v podobe kartičky umiestnenej v peňaženke.

Dlho som si myslela, že pre svoju pamäť robím toho dosť. Veď čítam knihy, kamarátim sa s počítačom, hodiny surfujem po internete, vzdelávam sa na U3V, chodím do spoločnosti, lúštim krížovky, sudoku, občas vyskúšam nejaký testík z internetu...A veruže to nestačí. Trápi ma moja deravá hlava Čo s tým? Mám začať proti zabudlivosti „bojovať“? A ako?

Najprv som oslovila najpoužívanejšieho vyhľadávača na svete. „Google“. mi jednoznačne potvrdil, že si mnohé veci nepamätám nielen preto, že starnem, ale hlavne preto, že si svoj mozog a pamäť necvičím. Aj mi ponúkol k tomu ohromné množstvo informačných zdrojov. Až stretnutie s lektorkou tréningu pamäti mi ukázalo, akou cestou sa mám vydať, aby to prospelo mojej pamäti. **Je to dlhý zoznam cvičení, ba až hier. Hneď ma pritom napadlo známe príslovie „Kdo si hraje, nezlobí“.** Tak prečo nie? Už na začiatku som zistila, že „liek“ na niektoré zabudlivosti som zohnala veľmi rýchlo. **V situácii kam som položila telefón, ktorý som ešte pred chvíľou držala ruke, ma občas zachráni len zavolanie z iného mobilu. Našťastie, ak je ten druhý mobil „po ruke“.** Obavu z nevypnutého elektrického sporáka, žehličky, či nezamknutých dverí po odchode z domu zaháňam jednoduchým trikom. **Krátkodobej pamäti slovné a nahlas pripomeniem ešte doma napr. pri sporáku : Sporák je vypnutý, ide sa von“.** Podobný postup zopakujem aj pri dverách. Nie, nepripadám si ako „blázon“. **Len krátkodobej pamäti podsuniem vhodnú pomocnú „barličku“** A čo urobí „mrcha“ krátkodobá pamäť? **Predstavte si to, ona si to zapamätá a ja už s „klúdom Angličana“ nastúpim do autobusu. Pomaly začínam skúšať ďalšie cvičenia a hry. V klúde domova pár strán z kníh, príručiek a cestopisov si predčítavam nahlas. Potom si pre seba poviem stručný obsah. Učím sa krátke texty naspamäť a recitujem poéziu. Snaha naučiť sa každý deň päť nových anglických slovíčok zatiaľ mierne stroskotáva. Nuž, ešte žiadnym dňom nie je koniec. Vymyslím si na to nejakú vizuálnu hračku. Naopak hlasné počítanie od 100 nadol hoci aj skokom po siedmych číslach mi ide celkom dobre. Ešte som nevyskúšala meniť ruky pri písaní a umývaní zubov. Tiež som neskúsila obrazový zoznam nákupu potravín, ktorý by som si mala vytvoriť vždy pred každým nákupom dopredu. Na to v hlave spotrebujem kúsok fantázie umiestneného doma v známom prostredí. Tiež nemám vyskúšané cvičenia zmyslov formou dotykov a obliekaním sa v tme so zaviazanými očami. Ako najťažšia pre mňa bude asi hra „Mená ľudí“. Zapamätať si a spomenúť si na mená ľudí bolo pre mňa odjakživa „achylovou päťou“. To ukáže čas, či vizuálna hra prinesie požadovaný úspech aj v tomto smere. Je všeobecne známe, že mozog nestojí o nudu, najradšej si pamätá hlúposti ...a to sa dá využiť aj pri tréningoch pamäte...stačí zapnúť svoju fantáziu a chuť si zahrať s vlastnou mysľou...**

Nakoniec ako zaujímavý „bombónik“ môže byť aj postoj osvety vo svete, ktorý nás v tom nenecháva samotných. Od roku 1996 každoročne v polovičke marca prebieha celosvetová kampaň „Týždeň mozgu“. V 61 krajinách sveta sa konajú tisíce osvetových podujatí na tému mozog, jeho činnosť, výkonnosť, fungovanie, ale aj zlyhávajúce. Cieľom kampane je oboznámiť širokú verejnosť s tým, ako byť čo najdlhšie mentálne svieži. Žiť život prospievajúci mozgu zaručuje ostať aj vo vyššom veku samostatným, tvorivým a aktívnym.

Ing. Anna Frličková
Študentka U3V pri ŽU v Žiline
Účastníčka projektu GAIN - Gruntvig

✧ Příspěvky našich posluchačů

Hromadná tělocvičná vystoupení

Na sociálních sítích se čas od času objeví ukázky ze cvičení na spartakiádě. Ráda se na to podívám a zavzpomínám. V mysli každého člověka se usazují střípky zážitků a dojmů, které během života zažil. Pokusím se nalézt a poskládat útržky vzpomínek vztahujících se k hromadným tělocvičným vystoupením. Záměrně používám toto sousloví, je známo, že spartakiády, které pamatujeme, navazovaly na Všesokolské slety (odmyslíme-li si ideologický podtext).

Moje nejzazší vzpomínka je na poslední Sokolský slet v roce 1948 mně byly čtyři roky. Sama nechápu, jak je možné, že si po těch letech vzpomínku dokáži vybavit. Můj otec a náš soused se sletu zúčastnili jako diváci - oba byli členy Sokola jenom pasívními, na vesnici neměli na pravidelné cvičení čas. Pamatuji se, že jsme pro ně jeli na nádraží naší bryčkou. Já, maminka a sousedův syn, který bryčku kočíroval. V paměti mě to uvízlo snad proto, že na mne silně zapůsobila atmosféra té noci. Otec vyprávěl, a i když jsem smyslu vyprávění nejspíš nerozuměla, pochopila jsem, že to bylo velice vznešené, krásné a důležité.

Potom nastala éra spartakiád. Na I. spartakiádu v roce 1955 jsem nacvičovala s krychlemi, naše dvoutřídky to tehdy dotáhla jenom na okresní spartakiádu. Tu celostátní jsem sledovala jako divačka. Naše pražská teta nám koupila vstupenky a já, moje matka, teta a dvě sestřenice mého věku jsme se na tu slávu vypravily.

Byly jsme tam několik dní, bydlely jsme u tety a každé ráno jsme vyrážely za poznáváním Prahy, vracely jsme se až za tmy. Byly jsme snad všude. Dodnes si pamatuji Zlatou uličku. Největší zážitek pro mne byly osvětlené fontány před Výstavištěm. Škoda, že tam už nejsou.

V živé paměti mám příběh, ze spartakiády, který se několik let vyprávěl na rodinných sešlostech. Rozhodlo se, že půjdeme na Vítkov do mauzolea. Vyšlapaly jsme kopec, v odkladišti jsme musely zanechat kabelky a postavily jsme se do fronty, která se táhla až od sochy Jana Žižky. Pomalu jsme postupovaly, až jsme došly do oné tmavé místnosti. Já, jak jsem byla malá, jsem neviděla skoro nic. Prošly jsme to a sešly jsme se všechny pod sochou. Teta zavelela: „Jdeme znovu!“ Chtěla zjistit, není-li to nějaký podvod a napoprvé se jí nepodařilo nic objevit. Absolvovaly jsme kolečko ještě jednou a ani pak se tetě nepodařilo zjistit, zdali tam neleží vosková figurína, nebo zdali tělo nečerná. Vydaly jsme se tedy na zpáteční cestu. Nejdříve jsme si musely vyzvednout tašky. Jenomže jak byla teta zabraná do pozorování, lístek z úschovny měla jenom v ruce, asi ho někde vytrousila. Svoji tašku na polici poznala, jenomže musela příslušníkovi vyjmenovat, co v ní všechno má. Tak teta začala (moje teta byla řeznice): řízky s chlebem a okurkou, rohlíky se salámem, sekanou s chlebem, dále už nemusela vyjmenovávat, příslušník jí tašku rychle vydal a my jsme šly s kopce dolů. Celou cestu se teta smála tím jejím nakažlivým smíchem, jak tomu příslušníkovi málem sliny kapaly. Maminka do ní neustále šťouchala, aby přestala a začala se chovat trochu pietně, že nás ještě zavřou, ona ale byla k neutíšení.

Spartakiádní vystoupení jsme absolvovaly poslední den našeho pobytu. Bratranec, který byl tehdy vysokoškolský student se o vystoupeních vyjadřoval opovržlivě, vyrozuměla jsem jenom, že je to moc barevné. Já jsem na Strahově byla především zvědavá na cvičení s krychlemi, které jsem nacvičovala i já. Uznala jsem, že měl bratranec pravdu, bylo to moc barevné. Ostatní cvičení se mě líbila moc, ideologické projevy a básně jsem nevnímala.

Druhé spartakiády v roce 1960 jsem se zúčastnila jako cvičenka. Ve škole jsem dva roky nacvičovala skladbu dorostenek s obručemi. Cvičilo se v hodinách tělesné výchovy a mě to rozhodně bavilo více nežli normální hodiny tělesné výchovy. Absolvovala jsem se svými spolužačkami okresní spartakiádu, oblastní spartakiádu, krajskou spartakiádu, různé setkání mládeže, kde jsme také cvičily, ale na celostátní se naše formace nedostala. Náš učitel tělocviku nás přeřadil na nácvičnou skladbu, která se jmenovala rej žen Život vítězí nad smrtí, autorka skladby Jožka Jarošová. S nácvičkou se začalo snad měsíc před spartakiádou. Cvičení nebylo náročné, takže jsme to my, dívky šikovně lehce zvládly.

V Praze jsme byly asi týden nebo 10 dní před hlavními vystoupeními. Ubytovány jsme byly ve škole na Žižkově. Ulicí si nepamatuju, vím jenom, že jsme vystoupily na stanici tramvaje U Bulhara a šly jsme do mírného svahu ulicí za domem ROH. Jak jsem napsala výše, cvičení jednotlivkyň nebylo náročné, skladba se taky nazývala rej žen. Velice náročné byly ale různé přesuny.

Náš cvičební úbor byla bílá halenka a bílá sukně. Za pasem jsme měly ukrytou kapsu, a v ní pět šátku v barvě zelené, modré, žluté, červené a bílé. Pomocí těchto šátků jsme vytvářely různé živé obrazy. Hledala jsem na internetu, ale nikde jsem nenašla fotografie z tohoto našeho vystoupení. Skladba začínala jarem – zelené šátky, potom následovaly žně – žluté šátky, posvícení – utvořily jsme kruhy jakoby posvícenské koláče, už si vše nepamatuju, snad ještě že jsme utvořily na ploše stadionu obrovskou zeměkouli i s poledníky a kombinací šátku červeného a zeleného – což dávalo barvu hnědou, jsme znázorňovaly, jak postupuje po zeměkouli válka. To vše za působivé hudby a s verši, které svým dramatickým hlasem přednášel Zdeněk Štěpánek. Vše skončilo slavným vítězstvím a zeměkouli obletěl pípající sputník. Ideologie ze skladby doslova stříkala, tenkrát toho všeho bylo na každém kroku, tolik, že jsem to už ani nevnímala.

Jak jsem se už zmínila skladba byla velice náročná na přesuny. Vše se organizovalo až v Praze, jinak to ani nešlo. Zkoušeli jsme denně, většinou už od pěti hodin ráno, taky jsme cvičily na vojenském cvičišti na Vypichu. Dodnes obdivuji všechny ty lidi, kteří se podíleli organizačně, aby bylo vše sladěno, žádné časové prodlevy. Taky bylo třeba zajistit cvičencům jídlo – většinou jsme se stravovaly v polních kuchyních u šaten.

Nakonec všechny úmorné secvičné a nekonečná čekání na nástupištích skončily a my jsme vystoupily na velkém strahovském stadionu před diváky. Byl to nepopsatelný pocit. Zcela zaplněné tribuny (asi 250 tis. lidí), nás cvičenek bylo údajně 100 tisíc. Já jsem samozřejmě naše cvičení nemohla vidět, ale maminka s tetou byly mezi diváky, a když jsme nastupovaly (všemi pěti vchody) slyšely z řad diváků: „To je ženskejch!“. Bylo nás opravdu hodně, nikdy před tím, ani potom se skladba s tolika cvičenkami nenacvičovala. Aplaus, který nás vyprovázel ze stadionu vynahradil všechnu námahu a nepohodlí.

Až se někdy objeví na mém FB ukázka ze spartakiádního cvičení, ráda se podívám. V žádném případě ale nečtu komentáře pod ukázkou.

Jiřina Benešová

Hlahol

Od Vánoc se mnou nebylo k vydržení. Pořád jsem něco vyzpěvovala, bráškové říkali, že ječím tak, až mi jsou vidět mandle, ale to nic neměnilo na tom, že jsem chtěla zpívat ve sboru a dělala jsem proto možné i nemožné. Až jednou mamince došla trpělivost a šla se mnou na konkurz. V Hlaholu, kam jsem chodila v týdnů na balet, se večer zpívalo. Zkoušely tam dospělé sbory, ale dětský sbor byl každou sobotu po obědě. Tehdy se v sobotu ještě chodilo do školy i do práce, a tak jsme hned po obědě s maminkou jely. Pořádně jsem si prohlédla těžké dubové dveře, které měly nad vchodem velkého orla z mozaiky s rozevřenými křídly a s nápisem „Zpěvem k srdci, srdcem k vlasti.“ Sál už byl plný dětí, které se tísnily u klavíru, a jak pan sbormistr, profesor Čestmír Stašek zatleskal, všechny děti se rozběhly k židlím. Zůstali jsme tři, kteří přišli na konkurz. Holčička s velkými mašlemi s maminkou, potom větší kluk, ten tam byl úplně sám a já. Pan profesor si nás vzal ke klavíru, postupně jsme zpívali každou nějakou písničku a potom jsme vyklepávali do rytmu, co slyšíme. Noty z nás neuměl nikdo, ale asi to nevadilo, protože jsme byli všichni přijati. Chodila jsem tam moc ráda a po pár sobotách už jsem znala celý dětský repertoár. Taky jsem začala zpívat ve školním sboru, který vedla naše paní učitelka, a tak se stalo, že když byla soutěž dětských pěveckých sborů, vyhrál to náš dětský sbor Hlahol a za školní sbory sbor naší paní učitelky. Každý sbor měl svůj repertoár, jen mi bylo divné, že jednu písničku se učíme všichni stejnou. Vždycky kolem Pražského jara probíhal koncert všech vítězných sborů. Zkoušky byly na Žofíně a na první společné generálce jsem byla tak překvapená, že jsem ani nezpívala, jen jsem stála a poslouchala. Závěrečnou písničku zpívaly totiž čtyřhlasně všechny sbory najednou. Byla slovenská a zpívalo se v ní: „Keď sa vlci zišli, tak sa zhovárali, kdeže by sme něco pod zuby dostali“. Přiblížil se koncert, který probíhal ve Smetanově síni Obecního domu v Praze. Smetanova síň byla plná. V prvních řadách seděli nějací významní úředníci, dokonce někteří v uniformách a s hromadou vyznamenání. Teprve ve druhé půlce sálu byli rodiče, babičky, dědové a všichni ostatní, kteří si nás přišli poslechnout. Jeden po druhém vystupovaly dětské sbory se svým programem a nakonec my s panem profesorem Staškem. Když jsme dozpívali předposlední písničku, zůstali jsme stát u zábradlí, všechny sbory nastoupily za nás a nakonec jsme společně zazpívali „Keď sa vlci zišli...“. Znělo to moc krásně. Potom se ty první řady v uniformách zvedly a tleskaly nám dlouho ve stoje, a tak jsme tu poslední společnou písničku zazpívali ještě jednou. Teprve po letech jsem se dověděla, že to byl koncert k nějakému „velkému výročí“. A zazpívat na něm „Keď sa vlci zišli...“ všem těm, kteří seděli v prvních řadách, to byl opravdu husarský kousek. Přesto na ten koncert nikdy nezapomenu. Já proto, že byl můj první a ti ostatní, ti věděli nejlíp, co všechno bylo tehdy v sázce.

Vladana Machiánová

Kolotoč

Vždycky na jaře a na podzim k nám jezdila pouť. Kolotoče a houpačky stávaly nejdřív na nábřeží, ale když začaly jezdit ještě lochnesky, střelnice a různé stánky s tureckým medem a cukrovou vatou, přesunuly se za fotbalový stadion Tatry Smíchov, kde bylo volné prostranství. Všechny děti od houpaček chodily k nám do školy. Do naší třídy přijížděla pravidelně Vlastička Janečková. Kdo uměl přemet, hvězdu nebo most, měl to štěstí, že mohl zadarmo na kolotoč. Vlastičku jsme obdivovali nejen proto, že byla moc hezká a měla dlouhé vlasy až do pasu, ale hlavně proto, že nám předváděla všechno možné z akrobacie, dokonce si dala nohu za krk, a to už koukali i kluci. S učením to bylo horší, ale rádi jsme jí půjčovali sešity a při hodinách napovídali. Druhý den po škole jsme pospíchali na pouť, každý s korunou v kapse a hned jsme je utratili za řetízkový kolotoč. Za chvíli přišla Vlastička s kočárkem a v něm vozila asi půlroční sestřičku, která pořád brečela. Chvilku jsme se všichni střídali v drncání kočárku, až malá Verunka konečně usnula. Hned potom jsme dojeli k lochnesce, kterou

pouštěl Vlastičky tatínek. „Tyhle jsou naši“, představila nás Vlastička tatínkovi. „Jo, a copak umíte?“ ptal se s úsměvem její tatínek, ale nám moc do smíchu nebylo. „Oni jsou od cirkusu“, řekla Vlastička, aby to vylepšila, a tak nám nezbylo, než něco předvést. Udělala jsem hvězdu a most a bráškové každý salto do trávy, spíš to byly takové kotrmelce kousek nad zemí s dopadem na zadek, ale asi to zabralo. „No, na představení to ještě nestačí, ale na kolotoč je to dobrý, vy artisti,“ smál se její táta a poslal nás na řetězkový kolotoč. „Máte pět jízd zadarmo“, řekla Vlastička a domlouvala to s větším klukem, který kolotoč pouštěl. Byli jsme šťastím bez sebe. Zapnuli jsme si řetízky křížem, a to už se kolotoč začal roztáčet. Ze všech amplionů hrála muzika, většinou písničky, které se hrály v rádiu. První tři jízdy byly super, ale při čtvrté už jsem jenom seděla jak kapusta na záhoně, a jak jsem zvládla tu poslední si nepamatuju. Víím jen, že jsem vylítla z kolotoče, motala se mi hlava a zvedal žaludek, ale protože bráškové stejný problém asi neměli, snažila jsem se dělat jako když nic. Za chvíli nám přišla maminka naproti, chtěla dát každému ještě korunu na kolotoč a bylo jí divné, že už na kolotoč nechceme. Jak jsem tenkrát došla domů, vůbec nevím. Ale kdykoliv k nám později přijela pouť, chodila jsem na houpačky, lochnesku a všechny ostatní atrakce, ale na řetězkový kolotoč už mě nikdy nikdo nedostal.

Vladana Machiánová

Tip na výstavu – pokud si přečtete BLOG KLUB včas

Ve výstavní síni Obecního domu v Praze je k vidění **do 24. dubna 2018** unikátní výstava olejomalb Kamila Lhotáka. Toto místo bylo vybráno záměrně. Zde se totiž uskutečnila v roce 1923 výstava francouzského malířství, kterou si jako 11 letý prohlédl v doprovodu své matky. Dojmy z této výstavy ovlivnily Kamila Lhotáka v jeho názorech na malířství po celý život.

Kamil Lhoták se narodil 25. 7. 1912, zemřel 22. 10. 1990. Lhotákovu tvorbu výrazně ovlivnila v dětství prodělaná obrna, která zanechala trvalé následky na jeho levé noze. Tento handicap byl zřejmě příčinou jeho fascinací tělesně postiženými ženami, které zvěčnil ve svých obrazech. Portrétoval ale i své přátele, kterými byli Jiří Kolář, František Hudeček, Jan Kotík, Jan Smetana. Inspirací mu byly vzpomínky z dětství, obrázkové knížky, dobrodružné časopisy, atlasy. Především nesmírně obdivoval moderní technickou civilizaci a předměstské periferie z přelomu 19. a 20. století. Proto se stal malířem letadel, balonů, kol, kolotočů, cirkusů atd.

Ač samouk, který nikdy nenavštěvoval žádnou uměleckou školu (studoval právnickou fakultu) ani příslušné kurzy, vypracoval se na vynikajícího malíře, grafika, ilustrátora a filmového tvůrce. Maloval zásadně podle paměti, nikdy ne v plenéru.

Na této vynikající výstavě je k vidění 120 olejomalb různých motivů a stylů tohoto oblíbeného autora, které byly zapůjčeny ze 17 státních sbírek a od 130 soukromých sběratelů.

ZK

Zajímavosti

Pupava

Carlina acaulis L., pupava bezlodyžná

Popis – vytrvalá bylina s velmi krátkou lodyhou, nevětvenou a hustě listnatou. Jediný květní úbor sedí uprostřed přízemní růžice. Podlouhlé listy, 1 – 2 krát peřenoklané jsou nestejně zubaté bodlinate a tuhé. Úbory mají vnější zákrovní listeny lupenité vnitřní suchomázdřité, na líci bílé, na rubu žlutavé. Květy jsou až 17 mm dlouhé, bělavé nebo růžové. Plody (nažky), až 5 mm dlouhé, mají pérovitě štětinatý chmýr. Pupava kvete od července do září.

Vyskytuje se v celé Evropě, u nás hojně na suchých loukách, pastvinách, mezích a suchých křovinatých stráních.

Užívá se kořen – sbírá se na podzim. Kořeny se vyrýpnou, omyjí, rozpůlí, nebo rozčtvrtí a usuší ve stínu. Umělé teploty se použije až k dosušení. Teplota nesmí přesáhnout 40°. Droga má nepříjemný pach, hořkosladkou a palčivě aromatickou chuť. Protože snadno přijímá vzdušnou vlhkost, musí se čas od času přesušit.

Účinné látky a působení – obsahuje silici (1,25 %)

s hlavní složkou karlinooxdem a karlinenem, dále třísloviny a pryskyřici. Působí potopudně a močopudně a povzbuzuje chuť k jídlu. Používá se i proti hlístům. Má též antibakteriální účinky.

Užívá se vnitřně v nálevu (1 – 2 polévkové lžice řezané drogy, v prášku 2 – 4 na špičku nože, obden) ke zvýšení chuti k jídlu a dále jako diuretický prostředek při zánětech cest močových a k podpoře pocení při horečnatých onemocněních. Zevně se užívá k omývání, proti plísním, ekzémům a jiným kožním chorobám.

Poznámka

Hlavně se užívá ve veterinářství jako žírný prášek pro dobytek. Pěstuje se ve středomořské oblasti, kde z dužnatého kořene připravují salát. Příbuznou rostlinou je artyčok, který je také výbornou zeleninou.

Zdroj: Naše rostliny v lékařství
Korbelář, Endris, Krejča, Avicenum, Praha 1970

O názvech pražských ulic se můžete dočíst v řadě knih, nebo i v přehledu, který je zpracován na internetových stránkách wikipedie.

Velká prostranství (rynek) byla obvykle nazývána podle místa - Malostranský, Staroměstský, Novoměstský), podle trhů - Dobytčí, Koňský, Uhelny, Senný, Ovocný), podle účelu - Ječná, Masná Rybná, Žitná, podle řemesel – Kožná, Jirchářská Platněřská, podle kostela nebo kláštera – Anenská,

Dušní, Havelská, podle jiných budov – Na hrádku, týnská, Radnická, nebo podle složení obyvatel – Krakovská, Vlašská, Na Florenci. Tyto názvy se zachovaly do dnešní doby, ale řady ulic byla v různých dobách několikrát přejmenována.

Od roku 2012 je pojmenováno cca 7350 pražských ulic a prostranství podle své polohy (Na vrchu, Za rybníkem), podle místních názvů, Na Křtině, K Peluňku, podle českých měst a vesnic, podle zvířat, rostlin, nerostů, událostí a také podle zajímavých osobností např. z oblasti vědy.

Ulice v Městské části Praha 13 jsou ulice pojmenovány po význačných českých osobnostech.

Vybrali jsme osobnosti se vztahem ke Karlově univerzitě.

Jaroslav Böhm (1901 – 1962), český archeolog, akademik ČSAV. Vedl výzkumy Starého Hradiska u Kroměříže, jeskyně Domici, Libušina atd. Zabýval se hospodářským a společenským vývojem v pravěku a raném feudalismu.

Ladislav Borovanský (1897 - 1971), český lékař, anatom, profesor Univerzity Karlovy. Zasloužil se o rozvoj a moderní pojetí morfologie v Československu.

Rudolf Brdička (1906 – 1970), český chemik, profesor Univerzity Karlovy, akademik ČSAV. Jako první využil polarografii v lékařství a biologii.

Karel Driml (1891 – 1929), český lékař, autor loutkových her s výchovnými náměty

Jiří Horák (1884 – 1975) český literární historik a folklorista, univerzitní profesor, akademik ČSAV. Zabýval se českými a slovenskými lidovými písněmi a srovnávacími dějinami slovanských literatur.

Otakar Hostinský (1874 - 1910), český estetik a hudební vědec. Zakladatel moderní české hudební vědy a estetiky.

Radim Kettner (1891 - 1967), český geolog, univerzitní profesor, akademik ČSAV, tvůrce moderní české geologické školy

Karel Klaus (1898-1969), český gynekolog a porodník, profesor UK Praha. Světová priorita mu patří ve studiu pohlavního cyklu ženy.

Jaromír Kurz (1895 - 1965), český lékař, oftalmolog, člen ČSAV, profesor Univerzity Karlovy, zakladatel české oftalmologie.

Jan Mukařovský (1891 - 1975), český literární teoretik a estetik, profesor Univerzity Karlovy, akademik ČSAV.

Miloš Netoušek (1889 – 1968), český lékař, internista, profesor Univerzity Karlovy, Jeden ze zakladatelů české hematologie.

Jiří Neustupný (1905 - 1981), český archeolog, zabývající se dobou kamennou, metodologií a muzeologií, profesor Univerzity Karlovy.

František Nušl (1867 - 1951), český astronom, profesor Univerzity Karlovy, ředitel hvězdárny v Praze. Zabýval se zejména astrometrií, vynikl jako konstruktér strojů k měření souřadnic.

Josef Pavrovský (1909 - 1974), český lékař, chirurg, profesor Lékařské fakulty UK v Praze.

Josef Podpěra (1878 - 1954), český botanik, akademik ČSAV.

Bohumil Prusík (1886 - 1964), český lékař-internista, profesor Lékařské fakulty Univerzity Karlovy.

Antonín Přecechtěl (1885 - 1971), český otorinolaryngolog, akademik, profesor Lékařské fakulty Univerzity Karlovy.

Augustin Seydler (1849 - 1891), český fyzik-astronom, profesor teoretické fyziky a astronomie na pražské univerzitě, autor první české vědecké učebnice fyziky.

František Trávníček (1883 - 1961), český jazykovědec, bohemista, profesor UK, akademik ČSAV.

Nejen v Praze, ale i v ostatních městech je takových ulic, které jsou pojmenovány po významných osobnostech, mnoho. Zjistěte, po jakých osobnostech jsou ulice pojmenovány u vás a pošlete jako příspěvek do časopisu na adresu ff-blogklub@seznam.cz

Četba

Martin Österdahl, Nežádejte o milost

Píše se rok 1996 a ruské prezidentské volby. Po Pashie, mladé ženě, která pracuje pro švédskou firmu s obchodními aktivitami v Rusku, se v Petrohradě slehne zem. Současně s tím dojde k opakovaným útokům na telefonní síť ve Stockholmu, k útokům, které by mohly ohrozit bezpečnost celé země.

Justin Cartwright, Peníze těch druhých

Do velké finanční krize se občas (výjimečně) dostávají i ti, kteří ji způsobili. To se stane starobylému peněžnímu ústavu Tubal & Co. Poté, co oproti zažitým zvyklostem a konzervativnímu vedení účtů začne tato banka obchodovat s hedgeovými fondy, jí začne hrozit insolvence a bankrot. Mladý pán Julian Tubal-Trevelyan Tubal totiž přestal poslouchat svého otce, na smrtelné posteli ležícího posledního bankovního patriarchy, a trochu si se svým obchodním partnerem zahazardoval. Banka Tubal a spol. byla založena již v roce 1671 a více než 300 let působila ve finančním světě. Novela z prostředí bankovníctví je vtipnou a sarkastickou sondou do vyšších společenských vrstev, které sice nejsou zrovna poctivé, ale díky svému vlivu jsou téměř nedotknutelné.

Víte, že

Krakov se nazývá městem „Mluvících kamenů“ a v roce 1978 se ocitlo jako první evropské město na Seznamu světových kulturních a přírodních památek UNESCO.

Nejčastější názvy ulic jsou

Zahradní (693), Krátká (589), Nádražní (517), Polní (483), Školní (477)

Pojmenování ulic nebo náměstí po význačných osobnostech se vyskytuje nejčastěji

Jan Ámos Komenský (473), Jan Hus (433), Miroslav Tyrš (405), Alois Jirásek (377), Karel Havlíček Borovský (373), Bedřich Smetana (361), František Palacký (325), Jan Žižka (319), Tomáš Garrigue Masaryk (315), Božena Němcová (298).

www.data.denik.cz

Zábavný koutek

Vzhledem k tomu, že jsme na humanitní fakultě, je třeba se zaměřit i na vědu exaktní a procvičit se v jednoduché matematice.

1.

Neznámé číslo zvětšíme o 4 stovky a 9 desítek a 1 jednotku a získáme číslo, které má 1 tisíc, žádnou stovku, 3 desítky a 2 jednotky Určete neznámé číslo.

2.

Vypočtete:

$$2500 : (100 + 50 \cdot 3) + 1000 : 4 =$$

3.

Kolikrát musíme k číslu 317 přičíst číslo 9, abychom získali číslo 389 ?

4.

Doplňte do příkladu jednu dvojici závorek, aby platilo:

$$12 + 30 : 6 - 3 = 22$$

$$3 \cdot 4 + 28 : 4 - 2 + 1 = 28$$

5.

Zjednodušte. Výsledný výraz nesmí obsahovat závorky.

$$(1 + a) \cdot (a - 1) - (a \cdot a - 1)$$

6.

Vypočtete kolikrát menší jsou 3 tisíce než 9 setin.

7.

Vypočtete kolikrát větší je 12 setin než 4 tisíce.

1.	541
2.	260
3.	8
4.	$12 + 30 : (6 - 3) = 22$
5.	$a + a^2 - 1 - a^2 + 1 = 0$
6.	$0,003 : x = 0,09$ $x = 0,09 : 0,003$ $x = 90 : 3 = 30$
7.	$0,12 \cdot x = 0,004$ $x = 30 \text{krát}$ $x = 120 : 4 = 30$

Výsledky:

A také trochu češtiny

1. Doplňte chybějící infinitiv nebo tvar 3. osoby jednotného čísla

- a) _____ zebe
- b) stonat _____
- c) _____ pomůže

2. Změňte daná přídavná jména na příslovce

- a) křehčí
- b) nejjednodušší
- c) řidší

1.a) zůst
b) stůně
c) pomoci/pomoc
2. a) křehčí
b) nejjednodušší
c) řidčí

Uzávěrka pro příští číslo je 8. 6. 2018

Těšíme se na Vaše příspěvky – redakce Klubu posluchačů a absolventů U3V FF UK

Příspěvky zasílejte na e-mail: ff-blogklub@seznam.cz

Příští číslo, pokud pošlete příspěvky, vyjde v červnu – předem děkujeme za spolupráci

Praha 15. března 2018